

ב"ה

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש
זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שיחות • אגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

תתנא

ערב שבת-קודש
פרשת ויצא
ה' בכסלו ה'תשע"א

יוצא-לאור על-ידי
מכון ליובאוויטש שעל-יד
צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו – המרכז

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

ה' בכסלו ה'תשע"א – י"ב בכסלו ה'תשע"א

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	ה' בכסלו	הלי טומאת מת פרק כד-כה. הלי פרה אדומה... בפרקים אלו. פרק א.	הלי קרבן פסח פרק ו.	מ"ע קז. קיג.
ש"ק	ו' בכסלו	פרק ב-ד.	פרק ז.	מ"ע קיג.
א'	ז' בכסלו	פרק ה-ז.	פרק ח.	מ"ע קיג.
ב'	ח' בכסלו	פרק ח-י.	פרק ט.	מ"ע קח.
ג'	ט' בכסלו	פרק יא-יג.	פרק י.	מ"ע קח.
ד'	י' בכסלו	פרק יד-טו. הלי טומאת צרעת... בפרקים אלו. פרק א.	הלי חגיגה... בפרקים אלו. פרק א.	מ"ע קח. קא.
ה'	י"א בכסלו	פרק ב-ד.	פרק ב.	מל"ת שח. שז.
ו'	י"ב בכסלו	פרק ה-ז.	פרק ג.	מ"ע קיב.

זמני השבוע *

צאת הכוכבים	שקיעת החמה***	מנחה גדולה	חצות היום והלילה	סוף זמן ק"ש	זריחת החמה	זמן ציצית ותפילין	עלות השחר**		תאריך
							120 ד' לפני הזריחה	72 ד' לפני הזריחה	
5.08	4.42.7	11.55	11.25	8.44	6.14	5.14	4.52	4.05	ו', ה' בכסלו
5.08	4.42.1	11.55	11.25	8.44	6.15	5.15	4.53	4.06	ש"ק, ו' בכסלו
5.07	4.41.5	11.55	11.25	8.45	6.16	5.15	4.54	4.06	א', ז' בכסלו
5.07	4.41.0	11.55	11.25	8.45	6.17	5.16	4.54	4.07	ב', ח' בכסלו
5.06	4.40.4	11.55	11.25	8.46	6.18	5.17	4.55	4.08	ג', ט' בכסלו
5.06	4.39.9	11.56	11.26	8.46	6.18	5.18	4.56	4.09	ד', י' בכסלו
5.05	4.39.5	11.56	11.26	8.47	6.19	5.19	4.57	4.09	ה', י"א בכסלו
5.05	4.39.0	11.56	11.26	8.47	6.20	5.19	4.57	4.10	ו', י"ב בכסלו

* הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
 ** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
 *** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"י בסידורו (יסדר הכנסת שבת) מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטין" (לשון אדה"ז שם. שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת		ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
צה"ש	הדה"י	צה"ש	הדה"י	צה"ש	הדה"י	צה"ש	הדה"י	צה"ש	הדה"י
5:19	4:06	5:21	4:20	5:19	4:06	5:23	4:24	5:19	4:24
5:16	4:03	5:18	4:17	5:16	4:03	5:20	4:21	5:16	4:21

עורך ראשי: מנחם מענדל ברוד • עורך: נחמיה קפלון • הגהה: יוסף-יצחק אולידורט

מו"ל: מכון ליובאוויטש שעל-יד צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו - המרכז

יו"ר: הרב יוסף-יצחק הכהן אהרונוב

כתובת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 72915, טל' 03-9607588, פקס: 03-9606169

ISSN 0793-7474 אינטרנט: www.chabad.org.il דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il

גם יהודי 'ישן' מסוגל לעלייה שאינה בידי מלאך

פיקחותו של הרוז'נער בילדותו • כיצד מתיישב הסבר המפרשים לגבי המלאכים שנאמר בהם "עולים" קודם "יורדים"? • מה עדיף, חייל זקן או מצביא צעיר? • הידיעה שעלייתם של כל מלאכי מעלה, כולל "שר של אדום", תלוייה בו, נותנת ליהודי את הכוח לגלות ולהפוך זאת מ"חלום" למציאות • משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

תחלה "יורדים" ואחר כך "עולים"? ועל זה מתרץ רש"י (מהמדרש):

"עולים תחלה ואחר-כך יורדים, מלאכים שליווהו בארץ אין יוצאים חוצה לארץ, ועלו לרקיע, וירדו מלאכי חוצה לארץ ללוותו".

כאשר המלמד אמר להרוזשינער את קושיית רש"י, שמכיון שמדובר במלאכים, היה צריך להיות תחלה "יורדים" ואחר כך "עולים" - השיב הרוזשינער: אין זו קושיא כלל, כיון שעל חלום לא שייך להקשות קושיות! אילו היה מדובר אודות מאורע שאירע כשיעקב היה ער - היה גם הוא מקשה, אבל מה שיעקב חלם שהמלאכים "עולים" תחלה ואחר כך "יורדים" - אין זו קושיא כלל!...

ב. אמנם, הפירוש שמביא רש"י - "מלאכים שליווהו בארץ אין יוצאים חוצה לארץ ועלו לרקיע, וירדו מלאכי חוצה לארץ ללוותו" - אינו מיושב לגמרי:

א. כ"ק מו"ח אדמו"ר סיפר פעם¹ אודות הרה"צ מרוז'ין, שבילדותו, כשהתחיל בלימוד החומש, עוד לפני שהגיע לכיתה שבה היו לומדים חומש עם רש"י, הרי מכיון ש"בוצין בוצין מקטפיה ידיע"², היה מקשה את כל השאלות והקושיות שמקשה רש"י על החומש.

כשהגיעו לסיפור אודות חלום יעקב בפרשת ויצא, ולמדו את הפסוק³ "והנה מלאכי אלקים עולים ויורדים בו" - לא הקשה דבר.

שאלו המלמד: האם אין לך כל קושיא בפסוק זה? - השיב הילד: לא. שאלו המלמד: הייתכן ("ס'טייטש"), הרי יש כאן קושיא! - והלה משיב שאין לו כל קושיא.

כוונת המלמד היתה לקושייתו של רש"י (שנשאלה עוד לפני זמן רש"י) - דלכאורה, כיון שמקומו של מלאך הוא למעלה, היה צריך להיות

(1) ראה גם תורת מנחם - התוועדות ח"א ע' 9.

(2) ברכות מח, א.

(3) כה, יב.

(4) ראה תורה שלימה עה"פ (אות עה). וש"נ.

(5) ב"ר פס"ח, יב. תנחומא וישלח ג. ועוד.

מה שאין כן מלאך - הרי הוא נברא מוגבל, והיינו, שככל שיהיה המלאך גדול ביותר - כפי שמצינו במדרשי רז"ל⁸ בנוגע למלאכים שהיו "עולים ויורדים" בסולם: "כמה רחבו של סולם שמונת אלפים פרסאות, דכתיב והנה מלאכי אלקים עולים ויורדים בו, עולים שנים ויורדים שנים וכי פגעו בהדי הדדי הוו להו ארבעה, וכתיב ביה במלאך⁹ וגויתו כתרשיש, וגמירי דתרשיש תרי אלפי פרסי הוו" - הרי זה בכל זאת מדידה והגבלה.

והרי תכלית הבריאה היא - לא להישאר במדידה והגבלה (גדולה ככל שתהיה), אלא לצאת ולדלג ("אויף אַרויסגיין, אויף איבערשפּאַנען") ולבוא לבחינה שלמעלה ממדידה והגבלה, כמדובר לעיל [1].

ועניין זה הוא בכוחה של נשמה כמו שהיא מלוכשת בגוף דווקא - שירידתה בגוף היא צורך עלייה, כדי שתתעלה ותגיע למדרגה שלמעלה מה"סולם" כולו - כמובן מהמשך מאמר רז"ל הנ"ל: "בעו לסכונה, מיד והנה¹⁰ ה' נצב עליו" (ועל דרך זה מצינו¹¹ ש"באותה שעה נתיירא יעקב אבינו . . . אמר לו הקב"ה ואתה¹² אל תירא עבדי יעקב"), דהיינו, שאינו צריך להתפעל מהמלאכים, להיותו למעלה מהם, כיון ש"הנה הוי' נצב עליו" - שם הוי' דייקא (ולא שם אלקים), "היה הווה ויהיה כאחד", וכיון ש"חלק הוי' עמו", הרי זה פועל גם על יהודי, שגם הוא יוכל להיות בדרגה זו.

ולעתיד לבוא - שאז יבואו לידי גילוי כל העניינים שהם עתה בעולם ובהסתר - תהיה גם מעלתם של בני־ישראל על מלאכי השרת בגילוי, כמאמר רז"ל¹³ על הפסוק¹⁴ "כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אֵלֵי", ש"לעתיד לבוא . . . מלאכי השרת . . . שואלין אותן (את בני־ישראל) מה הורה לכם הקב"ה, לפי שאינן יכולין ליכנס במחיצתן"

בכלל, כאשר שני סדרים צריכים להתחלף, אין זה באופן שתחילה מסתלק הסדר הראשון ואחר כך מתחיל הסדר השני, אלא כמאמר הגמרא⁶ "עד שלא כבתה שמשו של כו' זרחה שמשו של כו'", כיון שאי אפשר שיהיה הפסק ו"מקום חלק" בינתיים.

ועל דרך זה בנדרון דידן: מכיוון שאי אפשר שיעקב יישאר לבדו בלי מלאכים - הרי אי אפשר שתחלה תהיה העלייה של מלאכי ארץ־ישראל ורק לאחר זה ירדת מלאכי חוץ־לארץ, אלא הירידה של מלאכי חוץ־לארץ צריכה להיות קודם העלייה של מלאכי ארץ־ישראל, ולכל היותר - היו העלייה והירידה צריכים להיות בבת אחת. ואם כן, עדיין אינו מובן מדוע נכתבה העלייה קודם הירידה?

ג. ומבואר בזה בספרים:

בשעה שמלאך בא אל אדם מישראל - תהיה מדריגתו אשר תהיה, ואפילו כשנמצא במצב של שינה - הרי עניין זה עצמו שמלאך מתקשר עם נשמה בגוף, מהוה עלייה עבור המלאך, מבלי הבט על גודל מעלתו.

ובהקדם מה שסיפר פעם כ"ק מו"ח אדמו"ר אודות אביו, כ"ק אדמו"ר (מוהרש"ב) נ"ע, שבעת קבלת הנשיאות היה עדיין צעיר לימים, והיו מוקני החסידים שהעירו פעם ("עפעס געזאָגט אַ וואָרט") על כך. והשיבו להם: "חייל" זקן ("אַן אַלטער סאַלדאַט") - נשאר לעולם חייל, ואילו "מצביא" צעיר ("אַ יונגער גענעראַל") - יכול לצמוח ולהתקדם, ולהיות העומד בראש המדינה כולה!

ועל דרך זה בענייננו:

בכל מעמד ומצב שבו נמצא יהודי, גם אם בשעה זו ובמקום זה "ישן" הוא, והרי בשעת השינה נמצאים הראש והרגל בדרגא אחת, כי במצב של שכובה עומדים הם באותו גובה⁷ - הרי סוף כל סוף יתעורר מ"שנתו", ואז הרי הוא "מצביא" צעיר ("אַ יונגער גענעראַל"), שבכוחו לצמוח ולהתעלות, עד שיגיע למדרגת "דומה לבוראו", ו"מה הקב"ה בורא עולמות", כך גם יהודי זה, שעתה הוא ישן, יהיה לאחר זמן יוצר ובורא עולמות!

(8) חולין צא, ב. וראה ב"ר שם.

(9) דניאל י"ד, ו.

(10) ויצא שם, יג.

(11) ויק"ר פכ"ט, ב. ועוד.

(12) ירמ' ל, יו"ד.

(13) במדב"ר פ"כ, ב. ועוד.

(14) בלק כג, כג ובפרש"י.

(6) יומא לח, ב. וש"נ.

(7) ראה גם תורת מנחם - התוועדיות ח"ה ע' 122.

(לפנים מהפרגוד).

וזהו ביאור הסדר בחלום יעקב, "והנה מלאכי אלקים עולים ויורדים בו", עולים ואחר כך יורדים - שגם יהודי שנמצא במצב של "שינה", בדוגמת יעקב, שנשמתו "כלולה מכל הנשמות שבישראל מעולם ועד עולם"¹⁵, שהיה ישן באותה שעה - הרי המקום שבו הוא "ישן" הוא מקום קדוש, והמלאכים, תהיה מדריגתם אשר תהיה, כשבאים אל "יעקב", אל אדם מישראל - הרי זו עלייה ("עולים") עבורם.

של שינה - פעל בהם עלייה,

ובזה ניתנו גם הכוחות שגם לאחר זמן, ב"עקבתא דמשיחא", כשבני בניו של יעקב יהיו "בגלותא דאדום"¹⁸, תחת שליטת "שר של אדום" - יש בהם הכוח שסוף כל סוף יהיה ניכר בהם העניין ש"הוי" נצב עליו, "ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש"¹⁹, ואזי יוכל לקיים (כהמשך הכתוב²⁰) שגם "האבן הזאת אשר שמתי מצבה" - דהיינו לא רק עניינים של חלק החי שבבריאה, ולא רק עניינים של חלק הצומח, אלא אפילו עניינים של חלק הדומם (ביחס לאלקות,

גם לאחרי שיש לאדם הבנה והשגה, נדרש ממנו ונשאר אצלו הקשר והברית עם הקב"ה, באותו אופן כפי שנפעל בשעה שמלו אותו בן שמונת ימים

ד. ההוראה מזה:

כאשר יהודי טוען: "מי אני ומה אני" - שתובעים ממנו להתגבר על כל ההעלמות וההסתרים שבעולם ולעמוד בכל הניסיונות; ועוד זאת, שתובעים ממנו לא להסתפק בכך שאצלו בנפשו פנימה יהיה "בית-מקדש", משכן לו יתברך, ולא להסתפק בכך שהוא עושה מביתו מקדש עבור הקב"ה, על-ידי זה שההנהגה בביתו היא כרבעי, אלא תובעים ממנו גם את עניין "יפוצו מעינותיך חוצה"¹⁶, שאותם עניינים שהוא מקבל מהמעייין, "מקור מים חיים" שהוא הקב"ה, ימשיך ויחדיר ב"חוצה", עניינים שנמצאים מחוץ לרשות של מושב בני אדם (לשון "אדמה לעליון") - וכי מנין לו הכוחות לזה? והמענה לזה - שמראים לו בחלום [עתה אי-אפשר להראות לו עניין זה בגלוי, כיון שהעולם אינו יכול לסבול אור זה, ולכן מראים לו זאת בחלום], ב"מראות אלקים"¹⁷ - שידע, שכל המלאכים, ואפילו "שר של אדום" (שהיה השר הרביעי שיעקב ראה בחלומו¹¹), הרי בואם ליעקב - אפילו בחלום, במצב

ואפילו ביחס לחיות ורוחניות) - "יהיה בית אלקים", ועד שנעשה אצלו "והיה הוי' לי לאלקים"²¹ - שהטבע (אלקים) מתאחד אצלו עם למעלה מהטבע (הוי', היה הווה ויהיה כאחד).

ה. וכאשר יהודי נזכר ב"חלום" זה - נעשה אצלו (כהמשך הכתוב²²) "וישא יעקב רגליו", וכפירוש רש"י "משנתבשר בשורה טובה שהוכטח בשמירה נשא לבו את רגליו ונעשה קל ללכת", אף שידע שהולך לגלות,

והיינו, שבמשך הזמן הקצר שעדיין נותר להיות בגלות - עובר יהודי עבודתו מתוך שמחה ("היינו שמחים"²³), שעל-ידי זה נעשית העבודה קלה יותר ("נעשה קל ללכת"), כיון שהשמחה תבטל את כל הגדרים וההעלמות, ויהיה ביכולתו למלא את רצון

18 ראה זח"א כג, ב.

19 ויצא שם, ב.

20 שם, כב.

21 שם, כא.

22 כט, א.

23 תהלים קכו, ג. סוכה נג, א. וראה גם שיחת יום ב' דחה"ס

סי"א (לעיל ע' 51).

15 תניא אגה"ק ס"ז (קיא, סע"ב).

16 משלי ה, טז. וראה תענית ז, א.

17 יחזקאל א, א, ח, יג, מ, ב.

הבורא,

וכשיקיים "עשה רצונו כרצונך" - יקויים בו
"שיעשה רצונך כרצונו", ועד "שיבטל רצון אחרים
מפני רצונך"²⁴, וכפירוש שמצינו במפרשי המשנה²⁵

ש"רצון אחרים" קאי על רצון הקב"ה, והיינו שבני-
ישראל גוזרים והקב"ה מקיים,
ובאים לגאולה האמיתית והשלימה בקרוב
ממש, על-ידי משיח צדקנו.

(משיחת ליל ג' חול-המועד סוכות ה'תשט"ז.
תורת מנחם כרך טו עמ' 82-86)

24) אבות פ"ב מ"ד.
25) ראה פי' הרע"ב שם.

מינוי ל'התקשרות'

אפשר לקבל את גיליון 'התקשרות'

ישירות הביתה באמצעות הדואר

מינוי לשנה: 177 ש"ח (ב-4 תשלומים)

מינוי לחצי שנה: 88 ש"ח (ב-2 תשלומים)

את השם, הכתובת והתשלום יש להעביר לפי הכתובת:

'התקשרות', מחלקת המנויים, ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840.

כמו-כן אפשר להירשם בטלפון ולשלם בכרטיס אשראי, בטל' 072-2770130

העולם מוכן לאורו של משיח

“עשו” כבר נתברר

[..] לאחר הריבוי המופלג של מעשינו ועבודתינו במשך כל הדורות, ובפרט לאחר עבודתם של רבותינו נשיאינו, החל מאבות החסידות וימי גאולתם (בי”ט כסלו ויו”ד כסלו) וימי הולדתם וההילולא שלהם (בט’ כסלו, בכ”ד טבת וכו’), ומאז כבר עברו כמה דורות ושנים, עד לעבודתו של כ”ק מו”ח אדמו”ר נשיא דורנו – כבר סיימו את כל הבירורים, כולל גם הבירור של “עשו הוא אדום”, ומכל־שכן וקל־וחומר, שהרי אפילו בזמן יעקב, סבר יעקב וחשב שעשו נתברר כבר (ומצד דרגתו של יעקב אמנם כך היה), כנ”ל, על־אחת־כמה־זכמה לאחרי ריבוי העבודה מאז, הרי עשו כבר נתברר לגמרי, כפי שרואים זאת גם בהנהגה בזמן הזה (בגלות אדום) של אומות העולם המתייחסים ל”עשו הוא אדום”, בדרך מלכות של חסד (והנהגה זו מתפשטת גם בעוד מדינות, כפי שראו ורואים בפרט לאחרונה) –

הרי מוכן, שעתה נמצאים כבר במצב בו הגוף הגשמי ואפילו גשמיות העולם כבר נתבררו והזדככו לגמרי, והרי הם “כלי” מוכן לכל האורות והעניינים הרוחניים, כולל ובעיקר – אורו של משיח צדקנו, אור הגאולה האמיתית והשלימה, ועד גם לגילוי פשיטות העצמות של עצמות ומהות ית’, כפי שזה מתגלה בפשיטות העצמות של משיח צדקנו (שלמעלה מבחינת יחידה ומכל השמות והדרגות והשפעות כו’), ועל־ידי זה – מתגלה הדבר גם בפשיטות של כל יהודי,

לפקוח את העיניים ולראות

והדבר היחיד שחסר הוא – שיהודי יפקח את עיניו כדבעי, ויראה איך הכול כבר מוכן לגאולה! יש כבר את ה”שולחן ערוך”, יש כבר את הלויטן ושור־הבר ויין המשומר, ויהודים כבר יושבים סביב השולחן – “שולחן אביהם” (מלך מלכי המלכים הקב”ה), יחד עם משיח צדקנו (כפי שכתוב בספרים שבכל דור ודור ישנו א’ מזרע יהודה שהוא ראוי להיות משיח”), ובדורנו נשיא דורנו כ”ק מו”ח אדמו”ר; ולאחרי ארבעים שנה מאז הסתלקות כ”ק מו”ח אדמו”ר יש כבר גם “לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע”;

[. .] והלימוד בזה שייך לכל יהודי ויהודי, אנשים ונשים (כמדובר כמה פעמים שלימוד החסידות והפצת המעינות חוצה שייכים בפשטות גם לנשי ובנות ישראל, ובפרט כשעל־ידי זה אתי מר דא מלכא משיחא).

ו”תלמוד גדול שמביא לידי מעשה” – להביא זאת למעשה ועבודה בפועל, כפי שנלמד מאדמו”ר האמצעי, אשר אצלו באה לידי ביטוי שלימות עבודתו בתורת החסידות בגשמיות הגוף והעולם (בזמן ומקום), “ממלא שנותיהם מיום ליום” – שאצל כל אחד תהיה השתדלות מיוחדת לבטא את הרוחניות וה”חסידישקייט” שלו בגשמיות שלו, שבענייניו הגשמיים, ובזמן ובמקום הגשמיים שלו, יורגשו החמימות והחיות הנובעות מה”אידישקייט” שלו ומה”חסידישקייט” שלו, עד לאופן שלא יהיה ביניהם כל פירוד כלל, אלא יהיו דבר אחד ממש.

(מהתוועדות שבת־קודש פרשת ויצא ה’תשנ”ב – מוגה. התוועדות תשנ”ב, כרך א, עמ’ 354-355)

השלוחים ועבודת השליחות

מה מצופה משליח? - עוד יהודי מתקרב, עוד בית כנסת כשר... • תנאים מיוחדים לביקורי השלוחים • הרבנית חנה ע"ה סירבה לדבר אל שליח בגוף ראשון... • ומי זכו למשפט הנדיר ולהבטחה המופלאה אשר "את חינוך ילדי השלוחים אני נוטל על כתפיי"? • אפיזודות וניצוצי סיפורים על השליחות והשלוחים • בעקבות כינוס השלוחים העולמי

לעשות עוד מקווה שתהיה כשרה... לעבור שם ולהביט, ולהשאיר שם זוג תפילין, או ציצית או סידור – הרי הכוונה הפנימית היתה בוודאי שיעשו מהעירירות, הערים והמדינות, מקום מושב לבני ישראל...

לא עלי תלונותיכם...

אחד השלוחים הראשונים של הרבי התלונן על הקשיים הרבים שהיו מנת חלקו, וביקש מהרבי לשחרר אותו מ"עול השליחות". הרבי נאנה ואמר: "עד עתה היו ארבעה עשר מיליוני יהודים שקשה להם לקבל את דעתי, עתה התוסף עליהם עוד אחד". השליח תפס את עצמו ואמר: "אם-כן הנני נשאר בשליחות". הרבי הגיב ואמר: "אולם זה בתנאי שלא תתלונן" [על הקשיים].

כבדו את שלוחי

הרה"ח ר' יהודה לייב רסקין היה מבאי ביתה

לחיים – לכיבוש בשמחה...

י"ב תמוז תשכ"א. במהלך ההתנועדות פונה הרבי אל כמה וכמה מהשלוחים בערי השדה בארצות הברית, שיאמרו 'לחיים' עבור העיר וסביבותיה.

הרבי ממשיך ומזכיר את שמות הערים: בולטימור, ווסטר, מילווקי, ניו הייבן, סיאטל, ספרינגפילד, פרווידנס, מונטריאל, טורונטו, פריז...

קודם לכן השמיע הרבי שיחה ארוכה, שבסיומה אמר:

נמצאים כאן כאלו שקיבלו השליחות מכ"ק מו"ח אדמו"ר, שכבר כבשו "יעזר ובנותיה", ועתה צריכים לפעול שיהיה הכיבוש באופן ד"ופרצת"... יאמרו כולם ביחד "לחיים", ויהירצון ש"בשמחה תצאו ובשלום תובלון" ככל הענינים שנאמרו בנבואת ישעיה בהמשך לפסוק "כי בשמחה תצאו". באותה התנועדות (תורת מנחם כרך לא עמודים 129-131) הגדיר הרבי את עבודת השליחות:

לעשות עוד יהודי לשומר תורה ומצווה; לעשות עוד בית-כנסת שיהיה כשר, עם מחיצה ובימה;

אמר לי הרבי: "עבור תוניס גם-כן". פעם אחרת, בעברי בחלוקת הדולרים, שאל אותי הרבי: 'האם הוא הגיע?', ומיד חזר על דבריו בהוספה: 'פינסון, האם הגיע?'. ענית: 'כמדומני שלא', והרבי הגיב: 'אם-כן, יהיה זה גם בשביל תוניס'.

"בשנת תשמ"א החלטתי להביא לרבי לולבים ממרוקו. הבאתי 20 לולבים וכשהגעתי לניו-יורק הודעתי עלי-כך לרבי. כעבור מספר ימים נודע לי שהם נתקבלו אצל הרבי.

"לשנה הבאה - תשמ"ב - שוב הבאתי עמי 20 לולבים, שאותם הכנסתי לקופסא יפה, והודעתי לרבי בכתב שהבאתים. פתאום נקראתי על-ידי המזכיר הרה"ח ר' יהודה לייב גרונר, שאמר לי: 'הרבי רוצה לראותך'. נכנסתי ל'גן-עדן התחתון', הרבי עמד שם ואמר לי 'אלו הלולבים ממרוקו'... אחר בחר שבעה לולבים ובדקם - במיוחד את השפיץ (והקפיד שיהיה 'קארע' למעלה). אחר-כך אמר לי: 'יישר-כוח, ולאחר-מכן תיכנס לקחת ד' מינים בתור בא-כוח של מרוקו ותוניס'.

"את שאר הלולבים סימן לי הרבי לקחת בחזרה. נטלתים והלכתי לחדרו של אחי הרה"ח ר' דוד שי'. עשר דקות לאחר מכן שוב חיפשני הרב גרונר ואמר לי: 'הרבי רוצה לראותך שוב ושתיכנס עם הלולבים'. נכנסתי עוד-הפעם והרבי פנה אלי בהתנצלות: 'האב נישט קיין פאָריבל. וואָלט איך געדאַרפט נאָך אַ לולב' [=אל תקפיד. זקוק אני ללולב נוסף]. נטל עוד לולב והודה לי שוב ב'יישר-כוח גדול' (א' גרויסען יישר-כוח).

"בשנה השלישית, תשמ"ג, שהיתי לפני חודש תשרי בניו-יורק, לרגל שמחת נישואי בני, יצחק שי', אלא שהרב גורדצקי הודיע לי כי רצונו של הרבי שאחד מאיתנו, כלומר אחד השלוחים יחזור לחג-הסוכות למרוקו. לפועל נפל הדבר בחלקי, ומכל-מקום דאגתי להביא לולבים והודעתי לרבי כרגיל שהבאתי. למחרת יום-הכיפורים הרבי נסע לאוהל ונתבקשתי להמתין ב'גן-עדן התחתון' כאשר הרבי ישוב, אם כי לא הרגשתי נוח עם העובדה שזה ביום שהרבי לא אוכל. לפועל, נטל הרבי בכואו כמה לולבים והודה לי 'א' גרויסען יישר כוח', ומאז היה הדבר לסדר קבוע שבכל שנה הנני מביא לולבים.

של הרבנית חנה ע"ה (מכיוון שזכה להיות בילדותו בכיתם של רבי לוי-יצחק והרבנית באלמא-אטא וכן השתתף בלוויית ר' לויק וכו'), וגם לאחר נסיעתו בשליחות למרוקו, כאשר היה מגיע לביקור בניו-יורק, היה נכנס לביתה.

בערב ראש השנה תשכ"ה, כשנכנס לביתה, אמרה לו: "אינני יכולה עוד לפנות אליך בביטוי 'אתה' מכיוון שאתה שליח... מכל מקום עשה לי טובה והבא לי מה שמונח כאן על הארון, שהכנתי במיוחד לראש-השנה" (כו' תשרי של אותה שנה נלב"ע).

"הקפדתי לכתוב לרבי דו"חות תמידים כסדרן, מדי שבוע, ועל-כל-פנים אחת לחודש", מספר הרב רסקין. "כשהרבי היה מגיע לבקר את אימו היה מספר לה על הדרו"חות, ובהם על הנעשה בשליחותנו במרוקו. כאשר אחי, הרה"ח ר' דוד רסקין, היה מגיע לבקר את הרבנית, היתה מוסרת לו דרישת-שלום ממרוקו מאיתנו, ממה ששמעה מהרבי מתוך מכתבינו אליו".

שליח - ללא פנאי

בהזדמנות מסויימת ניתנה הוראה לקבוצה של שלוחים בנוגע לנסיעה ל-70:

1. כשמגיעים, לא להגיע הרבה בבת-אחת.
2. לא להגיע לזמן ארוך.
3. כשנמצאים כאן - צריכים להיות עסוקים.

הלולבים ממרוקו

בהזדמנות אחרת סח הרב יהודה לייב רסקין ע"ה משלוחי הרבי למרוקו:

"עד שנת תשל"ח לא ניתנה לי רשות לבוא אל הרבי כי אם פעם אחת בשנתיים. רק מתשל"ח הורשיתי לבוא מדי שנה.

"לפני שנסעתי למרוקו היתה סברא שאסע לתוניס, אולם לפועל נסע לשם הרב ניסן פינסון, שכבר פעל שבע שנים במרוקו ונתבקש לעבור ולהיות השליח בתוניס. מכל מקום, בכמה הזדמנויות שהרבי דיבר אלי, הזכיר גם את תוניס. כמו לדוגמה בעת מסירת הד' מינים באחת השנים,

(מוסף 'והגדת לבנך' כפר חב"ד פסח תשס"ז עמ' 6).

פעם אחת, כשנכנס הרה"ח ר' יוסף יצחק פינסון בבחירתו (כיום השליח בניס, צרפת) ל'יחידות' לרגל יום הולדתו אמר לו הרבי:

"תמסור להוריך, שנמצאים בתוניס ופועלים שם גדולות ונצורות, שהכול יהיה בסדר" (מוסף 'והגדת לבנך' עמ' 9).

בניו של הרב פינסון מתוניס ביקשו ללמוד בישיבת 'תומכי תמימים' בברינואה, אך הרבי לא הסכים. הרבי שאל: "אם הבן ייסע מתוניס ולא ילמד בישיבה שלנו בתוניס, מה יגידו האחרים?". ואמנם, כל בני הקהילה היהודית התחילו לשלוח את הילדים שלהם למוסדות החינוך של חב"ד.

פעם אחת שאל הרב פינסון את הרבי מה יהיה עם חינוך הילדים, והרבי ענה: "את החינוך של ילדיך - אני נוטל על כתפיי" ("דער חינוך פון דיינע קינדער - איז אויף מיינע פלייצעס").

(סיפוריו של הרב פינסון סופרו בראיון מיוחד על-ידי בנו, הרב יוסף יצחק, ב'כפר חב"ד' שם).

"בתור בא-כוח של מרוקו, הנה לראשונה נתן לי הרבי אתרוג בשנת תשל"ה. עברתי אז יחד עם הרה"ח הרב ר' שלמה מטוסוב [=השליח הוותיק יותר במרוקו], והרבי אמר לי: "ממשיך זיין אַלע המשכות ובפרט פאַר די צעירים, אַ המשכה נצחית (?) אין די ענינים פון צעירים אין מרוקו" [=להמשיך כל המשכות ובמיוחד עבור הצעירים, המשכה נצחית בכל ענייני הצעירים במרוקו].

אני חושב עליו

פעם אחת נהרג שוטר יהודי על-ידי יהודי מג'רבה, ויהודי תוניס חששו מאד מנקמה. הרב פינסון היה באותה שעה אצל הרבי ובעת חלוקת ה'לעקאח' מסר לו הרבי חתיכה נוספת, ואמר: "פאַר גאַנץ תוניס - מ'זאָל נישט מורא האָבן, מ'זאָל בלייבן" [=עבור כל תוניס, שלא יפחדו, שיישארו].

פעם אחרת, כששרר מתח בתוניס, ניגשו אל הרבי כמה מאנ"ש ואמרו: "אנחנו דואגים לרב פינסון". הרבי הגיב: "אל תדאגו, אני חושב עליו"

פרשת ויצא

ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה (כה,י)

יציאה זו רומזת לירידת הנשמה מ"באר שבע", מקור הנשמה למעלה, ל"חרן", העולם הזה הגשמי והחומרי.

"וילך" - ירידה זו פועלת בנשמה בחינת 'הילוך', כפי שנאמר "ונתתי לך מהלכים בין העומדים".
 "חרנה" - על-ידי ירידה זו מתגלה ב"חרן" ה"א שבה, דהיינו הכוח האלוקי המהווה ומחיה את העולם, "כוח הפועל בנפעל". כמאמר רז"ל, שהעולם-הזה נברא בה"א.

(ספר-השיחות תשנ"ב כרך א עמ' 138)

וילך חרנה (כה,י)

מדוע נאמר "חרנה" ולא "לחרן"? יש לבאר זאת: דהנה הליכה זו רומזת לירידת הנשמה לעולם הזה, עולם שבו הנשמה היא מציאות נפרדת מהקב"ה (בגלוי) ואין נרגשת בה כלל השפעת הקב"ה. לכן נאמר "חרנה", שכן "לחרן" מדגיש את הקשר וההמשכיות למקום היציאה, ואילו הביטוי "חרנה" מבטא את הנתק השורר בין חרן לבין באר-שבע.

(ספר-השיחות תנש"א חלק א עמוד 141)

ויפגע במקום (כה,יא)

ויפגע: ...ורבותינו פירשו לשון תפילה (רש"י)

מכיוון שהניסיונות הנקרים לאדם, כאשר הוא נפגש פנים אל פנים עם ענייני העולם, קשים מהניסיונות העומדים לפניו בהיותו בד' אמות של תורה, לכן בטרם יציאתו מעולמה של תורה וכניסתו לענייני העולם, עליו לעורר רחמים על עצמו ולהתפלל לה' שיעזרה ויסייעהו, שיוכל להחזיק מעמד במערכה הכבדה ובניסיונות שנכוננו לו.

(ליקוטי שיחות כרך א עמ' 61)

וישכב במקום ההוא (כה,יא)

כל עשרים שנה שעמד בביתו של לבן לא שכב. ומה היה אומר... ט"ו שיר המעלות שבספר תהילים (ב"ר פס"ח,יא)

צריך להבין, הרי אמירת 'שיר' מעידה על שמחה גלוייה, כמאמר הגמרא, "אין אומרים שירה אלא על היין" ואיך אמר שירה בביתו של לבן? אלא יעקב ראה את תכלית הכוונה של ירידתו למקום שפל זה. הוא

ראה את העלייה שתצמח מכך - "ויפרוץ האיש מאוד מאוד" - ולכן אמר "שיר המעלות" עוד בהיותו בבית לבן.

(ליקוטי שיחות כרך כ עמ' 126)

* * *

מוכן מדוע לא ישן יעקב בהיותו בבית־מדרשו של עבר, כי עסק בתורה יומם ולילה, אך מדוע בבית לבן "לא שכב"?

אלא עבודתו של יעקב אצל לבן היתה עבודה רוחנית - בירור ניצוצות הקדושה שהיו אצל לבן והעלאתם לקדושה, עבודה שלבן הארמי התנגד לה. משום כך היה עליו להיות עירני תמיד, כדי להתגבר על לבן הארמי.

(ליקוטי שיחות, כרך ג, עמ' 790)

* * *

יעקב לא ישן בארבע־עשרה השנים שלמד תורה בבית עבר ובעשרים השנים שעשה בבית לבן. וסימנך: כתיב (תהילים לא) "בדרך אפקיד רוחי". יעקב ישן בתוך ה'דרך', כלומר: בין ארבע־עשרה השנים שעשה בבית עבר ("יד") לבין עשרים השנים שעשה בבית לבן ("ך").

(ליקוטי לוי־יצחק, עמ' שלב)

והנה מלאכי אלוקים עולים ויורדים בו (כה, יב)

סולם רומז לעבודת הנשמה. כמו הסולם, גם הנשמה - "מוצב ארצה", בגוף גשמי וחומרי, אך "ראשו מגיע השמימה" - היא מושרשת במהותו ועצמותו יתברך. המלאכים עולים ב'סולם' זה - הם מתעלים על־ידי עבודת הנשמה. מאחר שהם מסייעים לנשמות ישראל בעבודתם, ומזככים את תפילתם של ישראל, גם הם מתעלים על־ידי עליית הנשמות.

(המשך תער"ב, כרך ג עמ' א'תנ"א'תנ"א)

והנה ה' ניצב עליו (כה, יג)

הקב"ה בכבודו ובעצמו, כביכול, שומר על הצדיק ואינו מפקיד את שמירתו בידי סתם מלאכים ואף לא בידי אותם מלאכים שנבראו ממצוות הצדיק. זהו שנאמר (איוב ד, יח) "הן בעבדיו לא יאמין, ובמלאכיו ישים תְּהַלָּה". כלומר: "הן בעבדיו" - בצדיקים, "לא יאמין" - לא ייתן הקב"ה אמון לשום מלאך לשומרם, ובמלאכיו - אפילו מלאכיו של הצדיק, שנבראו מכוח מצוותיו ויש להם שפע ממנו, "ישים תְּהַלָּה" - גם בהם לא ייתן די אמון לשמירת הצדיקים, אלא הוא בכבודו ובעצמו יעשה זאת.

(כתר־שם־טוב סימן שכ עמ' 92)

* * *

"והנה ה' ניצב עליו" - ראש־יתיבות "עניו". לומר לך: דווקא על־ידי ביטול, ענווה וקבלת־עול, ממשיכים בחינת "והנה ה' ניצב עליו". רמז נוסף: 'סולם' רומז לכבש המזבח (מדרש־רבה), והרי בנוגע לכבש נאמר (שמות כ) "ולא תעלה במעלות על מזבחי", "שלא יפסיע פסיעה גסה".

(אורי־התורה כרך ה דף תתנ)

נשיאת כפיים / גשם בסוכה

נשיאת כפיים לאבל

כתב בשולחן ערוך אדמו"ר הזקן¹: "ובמדינות אלו, שנוהגים שכל זמן האבלות אפילו עד י"ב חודש על אביו ועל אימו וכל שלושים על שאר קרובים אינו נושא כפיו אפילו אין שם כהן אלא הוא, אפילו בימים טובים...". אמנם למעשה, שמעתי מכמה רבנים מאנ"ש, ומהם הרה"ג הרה"ח ר' אשר לעמיל שי' הכהן, רב קהילת חב"ד בביתר, והרה"ג הרה"ח ר' ישראל יוסף שי' הכהן הנדל, רב קהילת חב"ד במגדל העמק, שמעולם לא ראו, גם לא בחו"ל, שנמנע אָבֵל מלעלות לדוכן בזמן שנושאים כפיים.

והפנו לספר נטעי גבריאל², שכתב שמנהג רוב החסידים (כדעת המחבר בשולחן ערוך שם וכמנהג הספרדים) לעלות לדוכן כרגיל אחרי השבעה. והביא שם מכף החיים³ שעל-פי סוד צריך לישא כפיים גם בימי אבלו. ומשורת משנת שלמה⁴ הביא, שכיוון שעל-פי האר"י מקפידים שלא להראות שום אבלות בשבת ויום-טוב, בוודאי שאין לכהן להימנע מנשיאת כפיים בגלל אבלות.

בכף החיים שם כתב על-פי המקובל מהר"ר שלום שרעבי, שנשיאת כפיים עניינה מצד מוחין דאבא, וכשם שאבל מניח תפילין דרבנרותם, שעניינן גם הוא מוחין דאבא, כך עליו לישא כפיים. וכן כתב שאין לבטל נשיאת כפיים אפילו בתוך שבעה, כי הוא מתיקוני התפילה. ואם אין שם כהן, יאמר הש"ץ "אלוקינו ואלוקי אבותינו, ברכנו...". ע"כ.

והנה לגבי תוך שבעה לא נהגו החסידים (וגם הספרדים) כמותו⁵, אף שלמנהגנו מניחים אז תפילין דרבננו-תם⁶.

ואולי הטעם למנהג זה בחו"ל הוא רק בגלל אבלות דפרהסיא, כיוון שבחו"ל נושאים כפיים רק ביום-טוב.

(1) סי' קכח סעיף נה, ע"פ הגהת הרמ"א בשו"ע הב"י שם סעיף מג. וכדרכו בשו"ע, מביא אדה"ז את נוסח ומנהג אשכנז כעיקר.

(2) הל' אבלות ח"ב פרק לו ט"ה והערה ה.

(3) שם ס"ק רג וס"ק רסב.

(4) סי' יו"ד.

(5) ראה בס' פסקי תשובות שם ס"ק פז אודות מנהגי ירושלים בני"כ עצמה בבית האבל.

(6) בס' נטעי גבריאל הל' אבלות ח"א פרק צה ס"א (ועיי"ש בהערה א) כתב, שלדעת רוב הפוסקים אף אין אומרים 'או"א ברכנו' בבית האבל. וראה רשימת הרבי בס' מנחם ציון ח"א עמ' 27, שלא אמרו ברכת כהנים (=או"א ברכנו) בימי השבעה שישב כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע.

(6) ספר המנהגים עמ' 77. וכן נתפשט המנהג בכלל, ראה פסקי תשובות סי' לח ס"ק ו.

ובארץ-ישראל (שגם בעניין נשיאת כפיים בכל יום נהגו העולם כדעת המחבר) הביא בספר פסקי תשובות⁷ מס' קצות השלח⁸ ומשו"ת דברי יציב⁹ שהמנהג בכל ארץ-ישראל הוא שעולים לדוכן כרגיל מהשבעה ואילך (והביא דעה¹⁰ שבתוך שלושים לא יעלה אלא אם אין שם כהן אחר).

הרב יוסף שמחה גינזבורג, עומר

גשם בסוכה

בלוח השבוע בגליון 'התקשרות' תתמ"ד¹¹ נאמר שבמקרה שיורד גשם בסוכה מצווה מן המוכח להמתין עד שיפסק הגשם, ואז לברך על נטילת הלולב. וכן בסידור תהילת ה' בהוצאה המחודשת, כתבו כך בהערה¹², וציינו ללקוטי שיחות כרך כ"ב עמ' 125.

אבל לכאורה מה שכתוב שם בלקוטי שיחות הוא רק אופן לבאר את הנפקא-מינה בשאלה האם נטילת לולב בסוכה היא גדר בסוכה או גדר בלולב, וזאת ביאר הרבי על-פי פשטות ההלכה שבעת ירידת גשם – "המצטער, פטור מן הסוכה",

אך לפי מנהגנו בפועל, לברך ברכת 'לישב בסוכה' אפילו על אכילה בעת ירידת גשמים בסוכה¹³, אם כן לכאורה כל-שכן שאפשר לברך על נטילת לולב בסוכה בעת ירידת גשמים: שאלה נוספת:

מה באמת הביאור במנהגנו זה, לברך על ישיבת סוכה גם בעת ירידת גשמים למרות הנפסק בהלכה שאין לברך, ושהישוב בסוכה במצב כזה "נקרא הדיוט"¹⁴? ומדוע אין זו ברכה לבטלה¹⁵?

אולי אפשר לומר שהיות ואנו נוהגים לישב בסוכה בעת הגשמים, הרי בזה גופא אנחנו מגלים דעתנו והופכים ל"אינם מצטערים" מחמת הגשם. ואולי אין אומרים בזה "בטלה דעתו אצל כל אדם", על-דרך שמצינו להיפך, שיש "איני הדעת" שמצטערים יותר מאחרים?

הרב יצחק קויפמן, רב העיר גרודנא, בלארוס

ההערות לתגובה זו הן הערות המערכת.

(7) שם.

(8) סי' כג סעיף כג.

(9) ח"א סי' עא.

(10) שו"ת שבט הלוי ח"א סי' מג.

(11) עמ' 21 ד"ה נטילת לולב בסוכה.

(12) בדיני נטילת לולב – סוף עמ' 289 (במהדורת תשס"ב).

(13) בס' 'אוצר מנהגי חב"ד', עמ' שב אות קכט, הביא: "אירע שבאמצע ההתוועדות שערך כ"ק אדמו"ר ז"ע בסוכה, ירדו גשמים חזקים, והורה אדמו"ר לישב בסוכה ולברך" (וחבל שלא צויין תאריך, וכן האם כך אירע פעם אחת בלבד?).

(14) שו"ע אדה"ז שם סכ"ג.

(15) שהרי אפילו בליל יו"ט שני, המחמיר על עצמו לאכול כוית בסוכה בשעת הגשם, אינו מברך (שו"ע אדה"ז שם סו"ס יט). בפסקי תשובות שם ס"ק יז הביא מספרי גדולי הדורות ליישב מנהג חסידים לאכול בסוכה גם בעת ירידת גשמים, מפני שצער היציאה מהסוכה גדול עבורם מצער שגורמים הגשמים (שו"ת מהרש"ג ח"ג סי' לה, ועוד), אך מסיק שלא לברך (אלא בנוסח "ברוך רחמנא"). מאידך בברכי יוסף ס"ק ח הביא מס' בית מועד שהמחמיר על עצמו ויושב בגשם גילה דעתו שאינו מצטער, ומברך (ודחאו). וב'אוצר' הביא גם, שמנהג טשרנוביל וסקווירא לברך. וראה גם בס' נטעי גבריאל הל' סוכות פמ"ב הע' ה, ובס' מנהג ישראל תורה סי' תרל"ט ס"ק ג.

הלכות ומנהגי חב"ד

שבת-קודש, פרשת ויצא

ו' בכסלו

בקריאת התורה קוראים תמיד "יששכר" בשי"ן אחת.¹

הפטרה: "ועמי תלואים... על תלמי שדי. ויברך יעקב... ובנביא נשמר" (הושע יא, ז-יב, יד).²

מוצאי-שבת-קודש:

* כשנשלם יום ו' בכסלו השנה, כבר מלאו שלושים יום ל'שאלת גשמים'. על-כן, מתפילת ערבית של מוצאי-שבת-קודש ואילך, המסתפק אם שאל 'טל ומטר' אינו צריך לחזור.³

* הערב נמצאים כבר ביממה השביעית מהמולד, וניתן לקדש את הלבנה מבלי להמתין לשבעה ימים שלמים.⁴

יום שלישי

ט' בכסלו

יום ההולדת (בשנת תקל"ד) וההסתלקות-

הילולא (בשנת תקפ"ח, ומנוחתו כבוד בעיר ניעז'ין) של כ"ק אדמו"ר האמצעי רבנו דובער נ"ע, דור שני לנשיאי חב"ד (שנות הנשיאות: תקע"ד - תקפ"ח).⁵

יום התועדות.

כל אחד ואחת, אנשים נשים וטף, ינצלו 'עת רצון' זו, כדי להוסיף:

(א) בלימוד תורתו של בעל יום-ההולדת וההילולא, ובאופן ד'רחובות הנהר'.⁶

(ב) בעבודת התפילה.

(ג) בנתינת צדקה, ומה טוב - לעניין השייך לעבודתו המיוחדת או למוסדות העוסקים בעבודתו ובעבודת רבותינו נשיאינו ממלאי-מקומו.⁷

(ד) לקיים התועדות של שמחה, בה יקבלו עליהם הנאספים החלטות טובות בענייני תורה ומצוות.⁸ ולדבר גם בקשר להכנות כדבעי להתועדויות די"ט כסלו, ולהמשיכן בהתועדויות דחנוכה.⁹

פשוט, שאם מאיזו סיבה שתהיה לא נעשה הנ"ל או חלקו ביום השנה, צריך להיות תשלומין והשלמה בימים הסמוכים.¹⁰

בתפילת מנחה אין אומרים תחנון.¹⁰

(5) פרשת חיינו והסתלקותו נדפסו ב'ספר התולדות - אדמו"ר האמצעי' הוצאת קה"ת, כפר-חב"ד תשל"ו.

(6) שיחות-קודש תשנ"ב עמ' 382. ובלקוטי-שיחות כרך כא עמ' 296, בקשר לב' ניסן, גם: ללמוד על-כ"ל-פנים פרק משנה אחד המתחיל באות אחת משמו הקדוש.

(7) ע"פ 'התועדויות' תשמ"ז ח"ב עמ' 286, מוגה, בקשר לכ"ד טבת.

(8) ע"פ הוספות לשיחה הנ"ל - שם עמ' 292. וראה לקוטי-שיחות כרך כא עמ' 276.

(9) שיחות-קודש תשנ"ב ח"א עמ' 389.

(10) לוח כולל-חב"ד.

(1) ראה תורה-שלמה עה"פ (ל,יח). שיחת ש"פ יוצא תשי"ב ס"א (תורת-מנחם - התועדויות) (ד) תשי"ב ח"א, עמ' 156. הרבי העיר לבעל-קורא שקרא 'יששכר' בב' שיני'ן, שאומנם יש כמה דעות בזה, ואיך שקוראים - יוצאים ידי-חובה, אבל ע"פ נסתר צריך לבטא בשי"ן אחת דווקא). 'בצל החכמה' (יחידויות) עמ' 116-117 (שם ענה הרבי לאדמו"ר מבעלזא ביום ד' אדר-שני התשמ"א, ששאלו אודות "מנהג המקום" בקריאת שם זה - שמעולם לא התערב בכיו"ב, ובמילא תלוי הדבר בעובדה מיהו ה'בעל קורא'. וצ"ע). סקירות ודיון בעניין זה בקבצים: 'המעין' תשכ"ז. 'צפונות' גיליון יז.

(2) ספר-המנהגים עמ' 32. לוח כולל-חב"ד.

(3) שו"ע אדה"ז סי' קיד ס"י, קצות-השולחן סי' כא ס"א, לוח כולל-חב"ד ז' במרחשון.

(4) ראה המובא ב'התקשרות' גיליון תנד.

יום רביעי י' בכסלו

"יו"ד כסלו הוא זמן הלידה של חסיד, י"ט כסלו היא הברית; בין יו"ד וי"ט כסלו היא הלידה¹³. ההתחלה היא מי'. התוועדות חסידית היא לידתו של חסיד"¹⁴.

חג הגאולה - בו נשתחרר כ"ק אדמו"ר האמצעי נ"ע ממאסרו בוויטבסק בשנת תקפ"ז¹¹, והוא יום שמחה לאנ"ש, ואין אומרים בו תחנון. ונוהגים לערוך התוועדות ברוב עם¹².

למאסר והגאולה ("מאסר וגאולת אדמו"ר האמצעי", בהוצאת קה"ת ואגודת שמו"ר), ועיי"ש עמ' 223-231, וצ"ע. להעיר מהשייכות המיוחדת דהתוועדות חסידית ליו"ד כסלו - ע"פ המבואר בלקוטי דיבורים דלהלן ש"יו"ד כסלו הוא זמן הלידה של חסיד", ושהתוועדות חסידית היא הלידה של חסיד (משיחת ש"פ ויצא תשמ"ז - לקוטי שיחות כרך כה עמ' 353 הערה 49).
13) וכיוון שהברית היא ביום השמיני, הרי שהתוועדות נמשכה שלושה ימים, והלידה "נסתיימה" ביו"ב כסלו.
14) לקוטי דיבורים ח"ג עמ' 976. ספר-המנהגים עמ' 90. כפל הלשון צריך ביאור. ואולי הכוונה שההתחלה היא ביו"ד, שעניינה ביטול.

11) ואף שבש"פ ויצא, ט' כסלו תקפ"ז, **נתבשר** על גאולתו ('ספר התולדות' הנ"ל, עמ' 113) - לא נקבע בשעתו יום זה ליו"ט כמו בחג הגאולה י"ב תמוז שהוא יום בשורה, כשם שחג הגאולה הזה עצמו לא נקבע כל-כך, לפי שבשנה שלאחריה נסתלק אדמו"ר האמצעי, כמבואר בקונטרס 'בד קודש' הוצאת קה"ת.
12) לוח כולל חב"ד. פרשת המאסר והגאולה - במבוא לקונטרס 'בד קודש' הנ"ל, ב'ספר התולדות - אדמו"ר האמצעי' הנ"ל, פרק ח. 'רשימות' חוברת סט, ובספר דלהלן.
בשנת תשנ"ח יצא לאור תיק המסמכים הממשלתי בקשר

לזכות

אנשי החסד הדגולים

הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחיו

ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק,

בני הרה"ח ר' שלום ישעי' ע"ה דייטש